

„BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI NÍVÓDÍJA 2009” PÁLYÁZAT
ZÁRÓJELENTÉS

Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal
Főépítészeti Iroda

ZÁRÓJELENTÉS

„BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI NÍVÓDÍJA 2009” PÁLYÁZAT

Általános ismertetés

Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatala nyilvános pályázatot hirdetett „Budapest Építészeti Nívódíja 2009” címmel 2009. szeptember 28-án.

A Nívódíjat az arra érdemesnek talált megvalósult építészeti alkotások nyilvános pályázat keretében nyerhették el.

A pályázatokat 2009. november 2-án lehetett beadni.

Az eredményhirdetés időpontja 2009. december 3.

A pályázat célja, a részvétel feltételei

- az építészeti és környezetkultúra fejlődésének, új érték teremtésének, valamint a hagyományos értékek megőrzésének elősegítése,
- a városképet formáló építészeti alkotások elismerése és megismertetése,
- az igényesen megtervezett és megépített, illetve magas színvonalon, értéknövelő módon rehabilitált építészeti alkotások megvalósításában résztvevők jó együttműködésének ösztönzése.

A pályázatra benevezettek Budapest közigazgatási területén megvalósult, a főváros építészeti arculatát befolyásoló, megvalósult, új, illetve értéknövelő módon rehabilitált épületek.

A pályázatra csak olyan épülettel lehetett jelentkezni, amelynek tervezője azonos az építési és használatbavételi engedélyben feltüntetett, és amelynek használatbavételi engedélyét 2007. július 1. után adták ki. Nem vehetett részt a pályázaton olyan épület, amelynek a használatbavételi engedélye nem jogerős, vagy az építéssel kapcsolatban szerzői jogi vagy etikai vita áll vagy állt fenn. A nem engedélyköteles alkotásoknál a bírálóbizottság befogadta a használatbavételi engedéllyel nem rendelkező műveket.

Pályázatot nyújthatott be minden olyan személy, aki az épület megvalósításában felelős tervezőként, vagy generálkivitelezőként közreműködött, valamint a tulajdonos, és a pályázati kiírás feltételeit magára nézve kötelezőnek ismerte el.

A pályázatokat 5 kategóriában, – közhasználatú vagy közösségi célú intézmény (1), iroda-, szállás jellegű, kereskedelmi és vendéglátó épület (2), legalább négy lakást tartalmazó lakóház (3), műemlék-helyreállítás és rehabilitáció (4), egyéb, környezet-, és arculatformáló innovatív alkotás (5) – lehetett benyújtani, a pályázónak kellett a kategóriát (vagy kategóriákat) a jelentkezési lapon jelölnie. A bírálóbizottság a 4-es kategóriában szereplő rehabilitációt úgy értelmezte, hogy bele tartozhat a műemléki környezetben elhelyezkedő, ahhoz alkalmazkodó új épület is.

A pályázatok beadása

A pályázatokat a pályázók személyesen nyújtották be a Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal Főépítészeti Irodájában. A pályázatra 24 pályázat érkezett. A pályázatokat a benyújtáskor a Hivatal képviselője formai szempontból ellenőrizte, mindegyik pályázat megfelelt a hirdetményben foglaltaknak.

A „Budapest Építészeti Nívódíj 2009” pályázat Bírálóbizottságának tagjai

A Bírálóbizottság elnöke:

Beleznay Éva mb. főépítész Budapest Főváros Önkormányzata,
Főépítészeti Iroda

A Bírálóbizottság tagjai:

Várkonyi András Budapest Főváros Önkormányzata,
Városfejlesztési és Városképvédelmi Bizottság

Pongrácz Katalin Budapest Főváros Önkormányzata,
Főpolgármesteri Hivatal Városrendezési Ügyosztály

Mórocz Tamás Budapesti Építész Kamara

Ráday Mihály Budapesti Városvédő Egyesület

Kálmán Ernő Magyar Építőművészek Szövetsége

Aczél Gábor Magyar Urbanisztikai Társaság

Csanády Pál Alaprajz folyóirat

Vargha Mihály Építészfórum (epiteszforum.hu)

Szegő György régi-új Magyar Építőművészet folyóirat

Torma Tamás MTV „Kultúrház”

Csontos János HÍR TV „Kő kövön”

Dr. Schneller István

Wesselényi-Garay Andor

Bojár Iván András Budapest Főváros Önkormányzata Városarculati Tanácsnoka a Bírálóbizottság munkájában más irányú elfoglaltságai miatt nem tudott részt venni.

BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI NÍVÓDÍJA 2009 pályázatai

	Pályázat megnevezése, helyszín	Pályázó	kat.
1	BBraun Irodaház 1023 Budapest, Felhévizi út 5. – Szépvölgyi út 14-16.	Varga Tamás DLA V. T. Arch Kft.	2
2	Premier Ház Budapest, VIII. Nagytemplom u. 34. – Tömő u. 1/a-1/b.	Bálint Imre DLA Bálint és Tsa Építésszek Irodája Kft.	3
3	A GRAPHISOFT PARK szabad terei 1031 Budapest, Záhony u. 7.	Szloszjár György GARTEN STUDIO Kft.	5
4	FSZEK Budafoki tagkönyvtára 1221 Budapest, Kossuth Lajos u. 30.	Hegedűs Péter MATESZ	1
5	EGIS-MEDIMPEX Irodaház 1134 Budapest, Lehel utca 11-15.	Vikár András, Lukács István Lukács és Vikár Építészstudio Kft.	2
6	GRAPHISOFT PARK „M” épület 1031 Budapest, Záhony u. 7.	Vikár András, Lukács István Lukács és Vikár Építészstudio Kft.	2
7	ENSZ Menekültügyi biztosság Európai Központja (eredetileg a Közlekedési Főfelügyelet székháza) 1133 Budapest, Ipoly u. 6.	Marosi Miklós KÖZTI Rt.	2
8	SOHO Hotel 1074 Budapest, Dohány u. 64.	Marosi Miklós KÖZTI Rt.	2
9	Kassák Sarok 23 lakásos társasház Budapest, XIII. Kassák Lajos u. 59.	Luchesi Ottó Línea Mérnökiroda Kft.	3
10	Millenáris Classic Irodaház Budapest, II. Lövház u. 39.	Scheer Sándor Market Építő Zrt. építész: Szalay Tihamér	4
11	MARKET Irodaház 1037 Budapest, Bojtár u. 41-47.	Scheer Sándor Market Építő Zrt. építész: Dúzs Sándor	2
12	Betlehem Óvoda „öko-ovi-vár” 1171 Budapest, Péceli út 197.	Nánásy Ilona Magyarterv Kft.	1
13	SZÁMALK Központ Budapest, XI. Mérnök utca 39.	Dobai János DLA Dobai Építésziroda Kft.	1, 2
14	STEFÁNIAPARK Irodaház Budapest, XIV. Stefánia út 101-103.	Winkler Barnabás HAP Tervezőiroda Kft.	2, 4
15	Pálvölgyi irodavillák 1037 Budapest, Szépvölgyi út 137-139.	Tusnád Zsolt AXIS Építész Iroda Kft.	2

16	Garibaldi társasház bővítés, és rekonstrukció Budapest, V. Garibaldi u. 4.	Plájer János P és P Építész Stúdió Kft.	3, 4
17	Bécsi Corner Irodaház bővítés és rekonstrukció Budapest, II. Szépvölgyi út – Lajos u. – Sajka u.	Plájer János Óbuda Építész Stúdió Kft.	2, 4
18	Meder utcai jachtkikötő XIII. Meder u.	Paulinyi Gergely, dr. Reith András MÉRTÉK Építészeti Stúdió Kft.	1, 2, 5
19	Római katolikus Plébániatemplom, Újpalota Budapest, XV. Pattogós u. 1.	Kruppa Gábor KIMA Studio Kft.	1
20	Volt „Török Bankház” homlokzat rekonstrukció Budapest, V. Szervita tér 3.	Varga István Bauplan Kkt.	4, 5
21	Révész utcai rendelő Budapest, XIII. Révész u. 10-12.	Nagy Csaba ARCHI-KON Kft.	1
22	Pannónia Általános Iskola rekonstrukció Budapest, XIII. Tutaj u. 9-11.	Nagy Csaba ARCHI-KON Kft.	1, 4
23	Richter Uszoda rekonstrukció Budapest, X. Diósgyőri út 17-23.	Nagy Csaba ARCHI-KON Kft.	5
24	Capital Square Irodaház 1139 Budapest, Váci út 76-78.	Guczogi György FINTA STÚDIÓ Kft.	2

Pályázatok elbírálása

A Bírálóbizottság megállapította, hogy az idei NÍVÓDÍJ pályázatra 24 terv érkezett.

Közhasználatú vagy közösségi célú intézmény 6, 11 iroda-, 1 szállás jellegű épület, 3 lakóház, és 4 egyéb kategóriába sorolható pályamű versenyzett. Ezekből 6 volt részben, vagy egészben műemlék-helyreállítás, és egy, a Világörökség részét képező Pesti Zsidónegyedben megépült szálloda esetében a bírálóbizottság döntött úgy, hogy mint rehabilitáció ítéltető sikeresnek.

A benyújtott anyagok tanulmányozása után a Bizottság úgy döntött, hogy minden épületet közösen látogat meg. Az épületlátogatások 2009. november 15-én és 16-án zajlottak.

Az épületlátogatásokat követően minden épületről írásos bírálat készült.

A Bírálóbizottság utoljára 2009. november 17-én ült össze, a záró ülésen minden tag jelen volt. Az ülés első felében a bizottsági tagok javaslatot tettek arra, hogy mely pályázatok kerüljenek díjazásra, és elmondhatták véleményüket az egyes pályázatokról.

A javaslatok megvitatása után a bizottság először a díjak, majd a dicsérő oklevelek odaítéléséről szavazott.

A Bírálóbizottság a lakóház kategóriában nem ad ki díjat. Egyöntetű vélemény volt, hogy a lakóház kategóriában benyújtott tervek tükrözik azt a sajnálatos tény, hogy a Fővárosban az új fejlesztések intenzitása túlzott, különösen a VIII. kerületi rehabilitációs nevezett fejlesztés olyan beépítettségű és magasságú, ami nincs tekintettel sem a környezetére, sem a fenntarthatóságra, sem az élıhetőségre.

A sok jó színvonalú irodaház mellett azonos kategóriában versenyzett a világörökségi környezetébe kiemelkedően jól illeszkedő Soho Hotel, ezért a Bírálóbizottság úgy határozott, hogy az „iroda-, szállás jellegű, kereskedelmi és vendéglátó épület” (2) kategória helyett ezt az épületet a rehabilitáció (4) kategóriában veti össze a többi pályaművel.

A Bíráló Bizottság 2009-ben úgy döntött, hogy:

- három pályázat nyeri el „Budapest Építészeti Nívódíja 2009” címet. A díjazottak emlékplakettet és oklevelet kapnak, pályázonként 1.000.000 Ft díjazásban részesülnek.
- dicséretben részesül és oklevelet kap négy pályázat. Pénzjutalmuk 500.000 Ft.

A díjazásban részesült pályaművek és alkotók
„BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI NÍVÓDÍJA 2009” CÍM (ÉREM)
(a díjjal járó pénzjutalom pályázatonként 1.000 000 Ft)

8. számú pályázat:
SOHO Hotel
1074 Budapest, Dohány u. 64.

Kategória: műemlék-helyreállítás és rehabilitáció

Felelős építész tervező: Marosi Miklós / KÖZTI ZRt.

Tulajdonos: Iman Shah / Soho Hotel Kft.

Oklevélen szerepel: Marosi Miklós, Schinagl Gábor, Iman Shah, Sebő István

Díj felosztása: 100% / 0% / 0%

13. számú pályázat:
SZÁMALK Központ
Budapest, XI. Mérnök utca 39.

Kategória: közhasználatú vagy közösségi célú intézmény, és iroda-, szállás jellegű, kereskedelmi és vendéglátó épület

Felelős építész tervező: Dobai János DLA / Dobai Építésziroda Kft.

Tulajdonos: Kenessey Andrásné / Számalk-Holding Vagyonkezelő Zrt.

Kivitelező: Tóth Csaba / METO-Építő Zrt.

Oklevélen szerepel: Dobai János DLA / Dobai Építésziroda Kft.; Kenessey Andrásné / Számalk-Holding Vagyonkezelő Zrt.; Tóth Csaba / METO-Építő Zrt.

Díj felosztása: 33,3% / 33,3% / 33,3%

19. számú pályázat:
Római katolikus Plébániatemplom, Újpalota
Budapest, XV. Pattogós u. 1.

Kategória: közhasználatú vagy közösségi célú intézmény

Felelős építész tervező: Kruppa Gábor / KIMA Studio Kft.

Tulajdonos: Varjú Imre / Esztergom-Budapest Főegyházmegye

Kivitelező : Holman Attila / Confactor Kft.

Oklevélen szerepel: Kruppa Gábor építész tervező, Rónai Piroska építész munkatárs, Sandner Zoltán a főegyházmegye építésze, Holman Attila ügyvezető, Holman László építésvezető

Díj felosztása: 0% / 100% / 0%

„BUDAPEST ÉPÍTÉSZETI NÍVÓDÍJA 2009” ELISMERŐ OKLEVÉL
(az elismeréssel járó pénzjutalom 500 000 Ft)

6. számú pályázat:
GRAPHISOFT PARK „M” épület
1031Budapest, Záhony u. 7.

Kategória: iroda-, szállás jellegű, kereskedelmi és vendéglátó épület

Felelős építész tervező: Vikár András, Lukács István; Lukács és Vikár
Építészstudio Kft.

Tulajdonos: Kocsány János / Graphisoft Park Ingatlanfejlesztő Kft.

Kivitelező: Stein Gyula / Graphisoft Park Ingatlanfejlesztő Kft.

Oklevélen szerepel: Lukács István, Vikár András DLA, Gaschler Gábor, Kocsány
János, Stein Gyula

Díj felosztása: 50% / 50% / 0%

21. számú pályázat:
Révész utcai rendelő
Budapest, XIII. Révész u. 10-12.

Kategória: közhasználatú vagy közösségi célú intézmény

Felelős építész tervező: Nagy Csaba / ARCHI-KON Kft.

Tulajdonos: Rusznák Róbert / Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyonkezelő
Zrt.

Oklevélen szerepel: Nagy Csaba, Niszler Katalin, Benedek Botond tervezők,
Rusznák Róbert, Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyonkezelő Zrt. képviselője

Díj felosztása: 70% / 30% / 0%

22. számú pályázat:

**Pannónia Általános Iskola rekonstrukció
Budapest, XIII. Tutaj u. 9-11.**

**Kategória: közhasználatú vagy közösségi célú intézmény, műemlék-
helyreállítás és rehabilitáció**

Felelős építész tervező: Nagy Csaba ARCHI-KON Kft.

Tulajdonos: Rusznák Róbert / Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyonkezelő Zrt.

Oklevélen szerepel: Nagy Csaba, Horváth Balázs, Debreczeni András építész tervezők, Kéry Balázs belsőépítész tervező, Rusznák Róbert, Angyalföld-Újlipótváros-Vizafogó Vagyonkezelő Zrt.képviselője

Díj felosztása: 70% / 30% / 0%

23. számú pályázat:

**Richter Uszoda rekonstrukció
Budapest, X. Diósgyőri út 17-23.**

Kategória: egyéb, környezet-, és arculatformáló innovatív alkotás

Felelős építész tervező: Nagy Csaba ARCHI-KON Kft.

Tulajdonos: K. Szabó Miklós / Richter Gedeon Nyrt.

Kivitelező: Csaba Antal / GÉV Huniber Kft.

Oklevélen szerepel: Nagy Csaba (ARCHI-KON Kft.), Pólus Károly (ARCHI-KON Kft.), Debreczeni András (ARCHI-KON Kft.), K. Szabó Miklós (Richter Gedeon Nyrt.), Csaba Antal (GÉV Huniber Kft.)

Díj felosztása: 100% / 0% / 0%

A NYERTES PÁLYAMŰVEK RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSE

6. pályázat:

GRAPHISOFT PARK „M” épület
1031 Budapest, Záhony u. 7.

Pályázó: Vikár András, Lukács István / Lukács és Vikár Építészstudio Kft.

Kategória: iroda-, szállás jellegű, kereskedelmi és vendéglátó épület

Az utóbbi évtized talán legsikeresebb ingatlanfejlesztési területe Budapesten a Graphisoft Park; nemzetközi mércével mérve is kiemelkedő színvonalú. A Duna-parti fejlesztés olyan példája, ahol a hagyományos ipari építészet és a kortárs építészet találkozásával egy új minőség jön létre. Ez az *építészeti skanzen* kötelez, s ennek a kötelezettségnek a Lukács István és Vikár András által tervezett Microsoft épületegyüttes teljes mértékben megfelel.

Az épületek sora a park elmúlt 12 éves történetét tükrözi, és egyúttal az irodaépületekkel szemben támasztott elvárások, igények alakulását is mutatja. A park első épületei - mintegy felütésként- kellemes léptéket, elegáns viselkedést határoztak meg a területre.

Az „M” épület a Graphisoft park épületláncának utolsó eleme, záró épülettömege. A megrendelő Microsoft rendkívül kötött alaprajzi elvárásai mellett olyan arányos épülettömeget illesztettek a villa-szerű beépítés lezárásaképpen, amely mérete ellenére tagoltságával reflektál a környező épületek léptékére. Egyrészt követi az elődök által mutatott magatartást; másrészt egyes rétegeiben, részleteiben el is tér azoktól. Belesimul, és kitűnik. A kisebb, osztott irodatereknek helyet adó, tagoltabb korábbi házakkal szemben az új épületben összefüggő, nagy irodaterekre volt igény. A ház a területen uralkodó lépték szétrombolása, feszítése nélkül teljesíti ezt: a terület egyensúlyban marad.

A lépték megőrzése, a ház tagoltsága több rétegből áll: elsőként az épület két fő egységre bontott; mely egységeket könnyed híd köti össze. Mindkét épületrész többszintes aulatérből indul, és a középső közlekedő- és kiszolgálósávra szervezett irodateremből áll. A kétoldali irodaterék közötti bevilágító udvarok egy újabb réteget jelentenek: világossá, könnyedebbé teszik a belső teret, az épületen belül izgalmas átlátásokat biztosítanak; míg a külső megjelenésben további egységekre bontják a két épületet. A ház mint egymás mellett álló, több kisebb tömeg együttese jelenik meg, melyek a középső sávra mint gerincre vannak felfűzve. Az irodaterék tömegei a telekhatár, parkolók felé egy síkban; míg az udvar, azaz az elsődleges tér felé egymástól eltérő síkokban helyezkednek el, finom eszközzel tovább tagolva az épületet.

A belesimulás és kitűnés kettősségét a homlokzati anyaghasználat is önmagában hordozza: hasonlóan a korábbi épületekhez szintén téglá, azonban nem azok vörös színárnyalatú tégláját folytatja automatikusan. Annál keményebb hangulatú, barnásszürke árnyalatú megjelenése a terület ipari, nyers jellegéből csempész vissza valamit a mába; egyúttal a gázgyári tornyok közelségét is érzékelteti. Ezen nyers, vágott, egymás mellé sorolt téglakubusokat a kevés számú, nagyméretű nyílásokban megjelenő osztások és színes üvegbetétek, valamint az épület közvetlen környezetét jelentő zöld-, és vízfelületek oldják.

A belső terek világa a külső színek következetes folytatása, így informális üzenetet is hordoz; a több helyen már közhelyszerű tetőteraszok itt valóban élnek, izgalmas rálátásokat rejtve a Duna és a környező ipari területek felé. Anyaghasználata egységes, egyenletes minőségű, összhangban van a megrendelő magas elvárási követelményével.

A ház valahol az ipari és az irodaépület határán mozog, egyensúlyoz. Nyers, egyszerű eszközöket használ precízen, kifinomultan. Teszi mindezt úgy, hogy a park területén egyensúlyt tart; és nemhogy csorbítja, hanem gazdagítja azt. A park valóban parkká válik, mert az autókat az épület alatti mélygarázs rejti el, így a kert teljesen területén zöldfelület lehet.

Az irodapark méltó - a mai irodaépülettel szembeni igények maradéktalan teljesítése melletti - befejezésének, lezárása elismerést érdemel.

8. pályázat:

SOHO Hotel

1074 Budapest, Dohány u. 64.

Pályázó: Marosi Miklós / KÖZTI Rt.

Kategória: műemlék-helyreállítás és rehabilitáció

A Dohány utca e foghíjbeépítése a Belső-Terézváros Világörökségi védőzónájába esik. A hotel a negyed arculatvesztésének válságos időszakában épült. A terv és a megvalósítás azonban reményt keltő. Pedig rendkívül nehéz adottságok jellemezik a telket: szűk, alig 9.0 m telekszélesség, bő 50 m mélység. A szomszéd eklektikus épület oldalfolyosós gangja 3 m-re van a telekhatártól.

Az építetető egy szállodalánc „boutique” típusú koncepcióját hozta (ez kb. 2000 óta egyre sikeresebb üzleti forma). A boutique hotel lényege: repülővel 3-4 napra érkező, árfekvésben középkategóriás vendégköre beéri 16-18m²-es szobaméretekkel, de elvárja ezek (és a közös terek) legfrissebb design szerinti bútorozását, felszerelését. És elsősorban hálás a belvárosi, gyalogosan is mindenhez közeli szálláslehetőségért.

A szűk telken az építész bravúrral két belsőudvarra szervezte a hotel két függőleges fogatolt szekcióját. Két sor szoba a lobby fölötti udvarra, egy-egy az utcára és a hátsó udvarra néz. A szekciók csak a földszinten kapcsolódnak egymáshoz, a reggeliző-térhez és a lobbyhoz, recepcióhoz. A földszinten az utcára nyílik még a garázslift, amely egy mélyszintet szolgál ki, ahol egy fordítókorong segítségével 10 gépkocsi fér el. Ez elég a jól megfogott hotel-koncepcióhoz. Nem akarták elbontani a szomszéd házat, és telekegyesítéssel garázsléghajtóvá alakítani – amint az a környéken szokás. A hátsó fronton későbbiekben valósul meg egy konferenciaterem is, mert ennek zöldtetőzete is figyelem bevehető lesz az új szabályozók szerint.

Az épület utcai frontja 3 tengelyes, klinkertéglával burkolt (ez az utca 20. századi épületein visszatérő elem). A logó kortárs alkalmazott-grafikája nemcsak a homlokzat cégérén, de a legkisebb belső használati eszközökön is visszatér. A projekt keretében a szomszéd eklektikus/neoreneszánsz ház homlokzatát, kőfüggőfolyosóját és nyílászáróit is felújították. Azoktól a lakóktól, akik ennek ellenére elégedetlenek voltak, a szálloda megvásárolta a lakásaikat és azokat bravúros-

szerves megoldással apartmanként saját üzemmenetéhez kapcsolta, így a negatív fejleményekből előnyt épített; az építész segítségével pluszszolgáltatást tud kínálni.

A városképi illeszkedésen túl, a funkcióban is dicséretes kísérletet láthatunk: turizmus-ipart általában jellemző pazarló, gyakran talmi módon túlméretezett, túlinstallált hotel-architektúra helyett egy, a rejtett dimenziókat átértelmező, szinte családias modell próbája a szálló. A kísérletet az egy évvel ezelőtti nyitás óta eltelt időben átlagos 75%-os foglaltság visszaigazolja.

Összegzésként az épület illeszkedését, kortárs arculatát, bravúrosan számított és szerkesztett épület- és funkciószervező megoldásait, visszafogott, mégis céltudatos magatartását az egész negyed befektetői köre számára kitűnő építészeti példaként állítva, Budapest Építészeti Nívódíjra érdemes.

13. pályázat:
SZÁMALK Központ
Budapest, XI. Mérnök utca 39.

Pályázó: Dobai János DLA / Dobai Építésziroda Kft.

Kategória: közhasználatú vagy közösségi célú intézmény, és iroda-, szállás jellegű, kereskedelmi és vendéglátó épület

A sajátos kelenföldi, lakótelepi környezetben új elemként áll a SZÁMALK új székháza, mely egyben oktatási épület, a Gábor Dénes Főiskola működik benne. A hely: Mérnök utca – érdekes elnevezés, de nem valószínű, hogy belejátszott volna a ház racionalitásába. Az épület telepítése egyszerű, és helyénvaló, tömegalakítása érthető és messzemenően elfogadható. Következétesen megszerkesztett, szigorú ház, mely büszkén vállalja önmagát – ami nem jelent kitűnni vágyást, minden másnak az ignorálását. sokkal inkább jól megfontolt érzékenységet.

A lebontott Mérnök utcai iskola helyén megépült új épület gondosan megtervezett, részleteiben kidolgozott és színvonalasan megvalósított alkotás a panel megcsúszózsarus "közel-történeti" tájban. Van persze rajta valami, ami kissé szokatlan: a megrendelő elvárása volt, hogy téglá burkolja az épületet, és az építész, Dobai János pedig meglepő megoldást választott. Szabályos mintázat, sötét alapon fehér foltok – mint valami régi, szinte ősi minta sajátos, mai ízű megidézése.

A világos és sötét – fehér, szürke, fekete – belül is meghatározója az épületnek, amihez még adódik az átlátszó, csillogó üveg, például a mívesen kiszerkesztett lépcsők mellvédjeinél. Világos alaprajzi struktúra, öt sávra bontott hosszanti elrendezés. A Mérnök utcai fronton vannak az irodák, a hátsó fronton a tantermek, és e kettőt két folyosói sáv, valamint a középső kiszolgáló–közlekedő traktus köti össze. Sajátos megoldás a véghomlokzatokon az igen keskeny dohányzó loggiák létesítése.

Ami kiváló: az arányai, a belső tereprendezés, az épületmagas aula, az említett dohányzóteraszok, a belsőépítészeti részletek. Dobai János már korábban is dolgozott a megbízónak, így egy belsőépítészeti részletet, a régi SZÁMALK épület általa korábban tervezett, és felszámolt nagy előadójának falburkolatát Tardos Tibor belsőépítésszel közösen most áttelepítették az új épületbe. Igen dicséretes elhatározás. Eredeti a folyosók pepita megjelenése a fehér falakkal, fekete ülőfülkékkel, amit a lebegő, teljesen áttekinthető lépcsők csak jobban láthatóvá tesznek.

Szembetűnő, és vitatható a színek szinte teljes hiánya. Csak az aula egyik falán pár függőleges, lassú átmenetben villódzó kékes-lilás fénycsík, meg az előadó átmentett faburkolata hoz némi színt. Egyébként minden fehér-fekete vagy szürke, ami főleg azok számára, akik itt dolgoznak, tanítanak, tanulnak, esetleg túl szigorú.

Az épület „összerakottságával”, hibátlan szerkesztettségével, és megvalósításával, innovatív építészeti és belsőépítészeti megoldásaival 2009-ben Budapest Építészeti Nívódíját érdemelte ki az iroda, szállás, kereskedelmi és vendéglátási épületek kategóriában.

19. pályázat:

**Római katolikus Plébániatemplom, Újpalota
Budapest, XV. Pattogós u. 1.**

Pályázó: Kruppa Gábor / KIMA Studio Kft.

Kategória: közhasználatú vagy közösségi célú intézmény

Újpalota egy az ország több száz lakótelepe közül, ahová a Kádár-rendszer tiltása miatt 1989 előtt nem épülhettek templomok. Elfordulni, bezárkózni vagy inkább a panelek felé nyitni? Egy ma építendő templom esetében ez itt a valódi, építészeti kérdés.

Kruppa Gábor új katolikus temploma elegánsan köztes megoldást választ: határozott jel, ami nyitottságot és elkülönülést egyszerre képes mutatni.

Az egyensúlyozás – ez tűnik fel leginkább ebben az épületben. Ahogy fő tömbje egy középkori itáliai templomhoz hasonlóan zömök és zárt, tornya ugyanakkor nyitottan stilizált és lebegő, felidézi a jeles modern hazai harangtornyot, a Városmajori templomét. Harangja mégsem látszik, azokat lejjebb a fal rejti. A kereszt az eredeti tervektől eltérően került a legtetejére.

És közelebbről az a látszólag zárt test is sokféle képet mutat: északi oldalán hosszú, keskeny ablakok, a dél-keletin óriási egybe fénynyílás – a ferencvárosi malom bontott téglája puritán mintákat ad ki; miközben a hátsó toronyfalba diszkréten beépült egy repülő angyal is.

Nem nő túl a környező fák lombmagasságán, összekötőként mégis egyszerre tart arányt az innenső családi házakkal és a másik oldal kilencemeletes paneljeivel. A markáns főhajóhoz lapos és anyagában eltérő szárny kapcsolódik a tengelybe helyezett főbejárattal és a parókiával – de rögtön tovább is vezet a süllyesztett belsőudvarhoz és az onnan nyíló közösségi helyiségekhez.

Belül az építész egyrészt a hagyományos, hosszanti – mondhatnám konzervatíván hagyományos elrendezést választotta - karzat, padosorok, velük szemben a szentély-, másrészt kissé aszimmetrikus teret alkotott. A fény elsősorban jobbról, felülről érkezik, és érdekes az ehhez igazított, szabálytalan szentélyfal.

Az ízig-veéig mai templom a malom sárgás-rózsaszínes bontott téglájával és mészkő burkolataival archaikussá teszi az együttest; valami ősiséget, és halhatatlanságot sugároz; tele van idézetekkel; mint a fentebb említett tömeg, és torony, és a templom alatt elhelyezett urnatemető előteréül szolgáló kis kápolna, mely a román kori magyar altemplomokat idézi; a kőfalakkal körülvett udvar a fügefákkal, mely az

olasz kisvárosok városi terének hangulatát képes visszahozni a lakótelepi környezetben.

Az építész egy korábbi nyilatkozata szerint ma a templom talán az egyetlen olyan épülettípus, amelynél az ember biztos lehet benne, hogy nem 10-15 évre építik. Egy lerobbant lakótelep közepén, ahol a sok-sok talmi, romlandó és romló anyag is a gyors mulandóságot igazolja, egy valódi anyagokból, téglából, mészkőből épült templom ezt (is) üzeni.

A Bírálóbizottság egyhangúan döntött arról, hogy a mű Budapest építészeti nívódíjára érdemes.

21. pályázat:

Révész utcai rendelő

Budapest, XIII. Révész u. 10-12.

Pályázó: Nagy Csaba / ARCHI-KON Kft.

Kategória: közhasználatú vagy közösségi célú intézmény

A rendelőintézet Vízafogó déli részén, a Révész és a Pannónia utcák sarkán fekszik, magas panelépületekkel körülvéve. A meglévő házirendelőket, gyógyszertárat és védőnői szolgálatot bővítette az önkormányzat ügyeletekkel teljes átépítés keretében. Az alaprajzi szervezés dicséretesen tiszta: a felülvilágított váróterem középre kerültek, míg az így természetes fényhez és szellőzéshez jutó többi fő és mellékfunkció az épület peremére. Tiszta és jól szervezett az alaprajz, jó a tagolás, megoldottak a funkcionális kapcsolatok, a megközelítés. A benyúló udvarok látszólag keskenyek, de mivel a rendelőknél a belátás gátlása egyébként is kötelező, átlátás, zavaró belátás nem alakulhat ki.

Az E alaprajzot a tetőszinten kanyargó meandervonallá alakította az építész – kár, hogy ennek igazolására a pályázók nem nyújtottak be felülnézeti fotót, pedig a környező épületekből a tetőre, mint ötödik homlokzatra rálátás nyílik, ahogyan ezt a pályázatban hangsúlyozzák is. Feltehetően a zöldtető valóban szép és érdekes rajzolatú, és ezzel a lakótelep egészének vizuális komfortját is javítja. Az épület homlokzatburkolata mai, modern rajzolatú, kár, hogy a kialakuló hullámosság tanúsága szerint a kompaktlemez vastagsága nem megfelelő, és talán a fautánzat helyett bátrabb, az anyagszerűséget jobban tükröző színezet is választható lett volna. Talán a kivitelezési hibákat el lehetett volna kerülni, ha az eredeti elgondolás szerinti ragasztott kivitelben készül. Ezzel együtt is dicsérendő a burkolat játékossága, bútorszerű melegsége, valamint az alaprajz – homlokzat - burkolatosztás egysége.

Rendkívül jó kezdeményezés a másutt sokszor izléstelenségbe hajló gyermekváró-díszítésre itt iparművészt (Nagy Diána) kértek fel, aki kiváló minőségben, az épülethez hasonló magas művészi igényrel oldotta meg a feladatot.

Összességében a rendelő épülete nagy gondossággal és tehetséggel tervezett igen magas színvonalú építészeti alkotás, amely a szűkebb és tágabb közösségnek is értéket teremtett. Budapest Építészeti Nívódíja Bírálóbizottságának dicséretét érdemelte ki.

22. pályázat:**Pannónia Általános Iskola rekonstrukció****Budapest, XIII. Tutaj u. 9-11.****Pályázó:** Nagy Csaba / ARCHI-KON Kft.**Kategória:** közhasználatú vagy közösségi célú intézmény, és műemlék-helyreállítás és rehabilitáció

Az iskolát 1910-11-ben tervezte-építette Schulek János, akinek addig többnyire kivitelező munkái voltak. A klasszikus, több bejáratos (fiú, lány, stb.) iskolaépület oldalfolyosóival az udvarra, osztálytermivel három utcára néz. Terei olyan nagyvonalúan tágasak, hogy most, a 100 évfordulón el tudja látni annak a „Kék iskolának” a diákjait is, ahol a tanulók a felújítás és bővítés alatt egy évig vendégeskedtek. A „Kék iskolát” most elbontják, s a döntés, hogy melyik iskola maradjon meg, nem csak ennek helyi védettségéből következik, hanem a régi Trefort-program iskolamodelljének nagyvonalúságából adódó funkcionális értékek, a jól megépítettség okán is.

A felújításban olyan nyílászáró cserét valósítottak meg, amelynek műanyagablakai a régi faszerkezetű osztásait követik - egy rétegben – az értékvédelemmel egyeztetve. A lépcsőházak kovácsoltvas korlátját eredeti állapotukban őrizték meg. Az osztályok, a folyosó-tér fehér festést kapott, szak-termek, a könyvtár, a díszterem színes kivitelűek. A két utóbbi termet a régi kisméretű tornatermek helyén tervezték meg. A folyosókon a felújítás alatt megtalálták a két háború között az akkori rajztanárok vezetésével a diákok által festett magyar történeti festészet klasszikus darabjainak falkép-változatát, amelyekből többet most egyféle „heimat” gesztussal, a régi iskola helytörténeti értékeinek mentése jegyében restauráltak. Ugyanakkor az iskola Öko-iskolaként definiálja magát, programjuk szerint tanítják a városlakó ember (gyerek) ez irányú tudnivalóit.

A felújítás mellett a Hegedűs Gyula utcai iskolaudvar területén egy teljesen új épületben két szinten, egy-egy, egyenként is versenyméretű tornatermet építettek. A tervezők a felsőhöz kisebb tribünt is terveztek. A tetőn játszóudvart alakítottak ki. A tanítási időn kívül külső használók külön érkeztetésére egy faburkolatú rámpa beiktatásával nyitják meg az utcáról e szárny önálló lépcsőházát. Ez a faburkolat a tömeg, és a homlokzat után a „harmadik, idegen elem” a régi és új architektúra ellenpontozó koncepciójában. Önmagában előbbi kettő elfogadható városképet eredményez, a divatos nyílás-sliccek ugyanúgy korunk emblemikus emlékévé válhatnak, mint ahogyan az egykori iskola a maga korát, 1911-et architektúráként máig jellemzi. Az új szárny elé zöldarchitektúrát terveznek, ez egy „negyedik kompozíciós elem” is lehet, de jótékonyan el is fedheti a lebegőnek szánt architektúra vacakra sikerült „fa-lábazatát”, de egyelőre a növényzet nem nőtte be a hálót.

A felújítás körültekintően gondos, alapos munka, a bővítés építészeti összképe - a fenti harmadik idegen kompozíciós elem miatt - inkább csak jó. A beruházói hozzáállás, és a tervezői, kivitelezői gondosság dicséretre méltó.

23. pályázat:**Richter Uszoda rekonstrukció****Budapest, X. Diósgyőri út 17-23.****Pályázó:** Nagy Csaba / ARCHI-KON Kft.**Kategória:** egyéb, környezet-, és arculatformáló innovatív alkotás

Klasszikus városi hulladéknegyed az a terület, ahol a Richter dolgozói uszodája található. A Gyömrői út eklatáns képviselője a korrodált budapesti urbanisztikának, a belőle nyíló Diósgyőr utca pedig a hordalékterületek rettenetét mutatja. A stalker hangulatban elszürkült vakolatok nem az idő patinájáról, hanem szegénységről és elhanyagoltságról árulkodnak. E lyukas, enyhén kaotikus, ezer helyen feslett szövet közepén markáns egységként jelentkezik a Richter Gedeon hr-politikájának építészeti együttese: az Óvoda, a Szerkezetkutató Laboratórium, a tornaterem és az utóbbihoz csatolt új uszodaépület.

Az uszoda rendkívül erős, egyéni építészeti intenció eredménye. Mivel nincs kontextus, nincs helyszín, a műépítészet ezen a furcsa környéken rendkívül erős formaakaratok ideájaként jelentkezik. Egy ennyire roncsolt területen a ház tükör, amiben az éppen aktuális építészeti kunstwollenek ideái jelentkeznek. Ez a fadoboz a rendkívül markáns kortársságával együtt időhöz kötött. Ezt az időt az alkotók saját órái ketyegik. Noha a hazai architektúra nem jutott még el arra a szintre, hogy a Richter uszodában felvonultatott nyelvet ösztönszinten is beszélje, az ARCHI-KON jelenleg a kortárs magyar építészeti trend egyik ellenpontját képviseli.

Ez doboz két tengelyre, a homlokzati síkokra helyezett nedves és száraz folyosókra szervezett. E két folyosó közé szorulnak szigetszerűen a gépészet és az öltözők, e két folyosó oldódik azután a medencetérbe. A burkolat egy tárgyat, leginkább egy bútort idéz, a nyílások nem nyílások, hanem felületek, a ház a felnyíló üvegfelületei okán egy park közepére képzeletben magát. A dobozszerkesztés nem akadály a középületes gesztusoknak, a lépték és a funkció nem befolyásolja azt, ahogy a tervezők a hoch architektúr keretei közé pozícionálják a házat. A doboz elemi erővel feszülne a tájba – ha lenne táj; az úszók a lábazati ablaksávon át a zöldbe is tempóznának, ha lenne zöld. Vízmetaforaként jelentkező gyepfelület jelenti a ház egyetlen valós térbeli kontextusát.

A dobozképzés voluntarizmusa megtörik azonban a meglévő gépészeti blokknál. Mivel ez az adottságként jelentkező gépészeti tömb magasabb volt, mint az elképzelt új tömeg, a tervezők nem az integrálás, hanem a melléillesztés mellett döntenek. E döntés következtében a falburkolat itt felszakad, és ezzel a ház eredeti elve, a tárgyyszerűséget kereső építészeti idea is sérül.

Remekül egyensúlyoz a ház a különböző felületekkel; a vízzel, a gyepel, az üveggel, és a fával. Ezt a felületiséget hangsúlyozzák a homlokzattól elszakított „L” alakú fatartók is, melyek a medence és a külső, imaginárius park között egy remek térréteget hoznak létre. A ház legnagyobb erénye és a vele kapcsolatos kritikai mozzanat tehát ugyanarról a töről fakad. Szerencsés az a gesztus, ahogy az építészek a fűbe helyezik ezt a fabútort, szerencsétlen ugyanakkor az a relatív ügyetlenség, amivel nem képes a koncepciójába illeszteni a már meglévő gépészetet.

A fentiekől függetlenül: a ház az építészeti viselkedése, az általa képviselt architektúra alapján a kortárs budapesti építészet legkiemelkedőbb példái közé tartozik, mindenképpen dicséretet érdemel.

A TÖBBI PÁLYAMŰ RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSE

1. pályázat:

BBraun Irodaház

1023 Budapest, Felhévizi út 5. – Szépvölgyi út 14-16.

Pályázó: Varga Tamás DLA / V. T. Arch Kft.

Speciális elhelyezésű irodaház, ami egy szabálytalan telekre és két erősen különböző karakterű utca közé került. A tulajdonos a korábbi nagyobb telek északi részének értékesítéséből fedezte a beruházást, ezért a két ház egymás mellett párhuzamosan épült, és ami meglehetősen ritka. Ez látszik is rajtuk: a Szépvölgyi út felé néző homlokzatok különbözően is harmonizálnak egymással. Ezen a sokkal zajosabb és forgalmasabb fronton az épület alacsonyabb, és elsősorban mértéktartóan zárkózott képet mutat – főbejárata is inkább a másik oldalon, a sokkal csendesebb és hangulatosabb Felhévizi utcában van. Erre már némileg nyitottabbnak mutatkozik, a főbejárat felett pedig megjelenik a belül később uralkodó hangsúlyt kapó plottolt üveg: az üvegre három színréteggel egy mohás kő képét nyomtatták/szitázták/plottolták.

Az épület téglarchitektúrája több helyen (a hosszú, keskeny ablaksorok, a ritmizálás, a homlokzat síkjából jobbra illetve balra fordított, felső lőrésablakok stb.) egy manapság divatos téglanyelv alkalmazását látjuk a körülményekhez megfelelően adaptálva. A külső anyaghasználat itt egy viszonylag sallangmentes elegancia jelenlétét hivatott képviselni.

A transzparencia a német anyacég által elvárt építészeti cél volt. Az épület legkarakteresebb része így a belső udvar hatalmas üveghomlokzata, a fent leírt, mintás, plottolt üvegfalal – az alul és felül sűrűsödő mintázat ki- és eltakar, a szabadon hagyott középső felület ugyanakkor enyhén hullámszik és csakugyan valami játékos transzparencia hatását kelti.

A kedvező összbenyomást sok helyen szemet szűrő kivitelezési hibák rontják, ugyanakkor az összes megtekintett épület közül itt. –a főbejárat előterében– jelent meg egyedül valóban érzéki és tetszetős látszóbeton felület.

2. pályázat:

Premier Ház

Budapest, VIII. Nagytemplom u. 34. – Tömő u. 1/a-1/b.

Pályázó: Bálint Imre DLA / Bálint és Tsa Építészek Irodája Kft.

A Premier Ház, mint azt neve is jelzi, a tervezők és a beruházók szerint a nagyszabásúnak szánt Corvin Sétány „bemutakozása”, amely minden elemében képviseli egy nagyigényű városfejlesztési akció fő jellemzőit. Az épület tervezője Bálint Imre Ybl-díjas építész. A ház telke a Nagytemplom utca és a Tömő utca sarkára esik, s ez azért kiemelkedő jelentőségű helyszín, mert a józsefvárosi képviselő testület 2006 júliusában egyhangúlag elfogadta „A Pál utcai fiúk

Józsefvárosa” programot, s ezzel a házzal szemközt építette újra a regényből ismert grundot. A szellemes kezdeményezésre azonban nyomasztóan nehezül rá a végül megemelt Premier Ház, amely az eredeti tervekhez képest több szintes túlépítéssel valósult meg, nyilván a beruházó profitmaximalizálási mohóságából kifolyólag. A lakások 30–90 négyzetméteres alapterülettel készültek, amelyek így eladhatónak bizonyultak. A lakásokhoz gépkocsi-parkoló, tárolók, teraszok, tetőkertek is tartoznak. A tervezők különös figyelmet fordítottak a térszervezésre, így a lakások – még a legkisebbek is – praktikus berendezhetőek. Az épületben működik majd a Corvin Sétány összes lakását kiszolgáló, 24 órás felügyeletet biztosító kamerás térfigyelő szolgálat központi irodája. Az új és régi (4 szintes) beépítés léptékkülönbsége, a túl sok szint miatt a környező házak jelentősen meghosszabbított fémkényei bizarr látványt nyújtanak. Összességében a vészes túlépítettség miatt (aminek a szellős, kapunyílasos sarokmegoldás is áldozatul esett) az eredeti tervezői szándék nem teljesült; a ház nem állítható követendő példaként.

3. pályázat:

**A GRAPHISOFT PARK szabad terei
1031 Budapest, Záhony u. 7.**

Pályázó: Szloszjár György / GARTEN STUDIO Kft.

Az irodapark kertészete példás, tájépítészeti igényesek, a füves-virágos területeket sikerült összhangba hozni a közlekedő sávokkal. A szabad terek szellőssége annak is köszönhető, hogy a máskülönben hatalmas méretű „M” irodaház alsó szintjein sikerült a föld alatti parkolást megvalósítani. A víz – a csobogó víz – markáns jelenléte különösképpen üdítő. Némelyik köztéri szobor azonban elhibázott, az egyik közülük kifejezetten ormóttan és egyes vélekedések szerint ízléstelen.

A környezetrendezés erényei elvitathatatlanok, tájépítészeti szempontból azonban semmilyen újítással nem lepi meg a szemlélődőt és a park használóját.

4. pályázat:

**FSZEK Budafoki tagkönyvtára
1221 Budapest, Kossuth Lajos u. 30.**

Pályázó: Hegedűs Péter / MATESZ

Budafok belvárosában talált helyet a könyvtár, „lehetetlenül keskeny és mély” telken. Adottság volt a telek felső végén 9 méter magas támfal. Ezen kívül úgy tűnik, a program is meglehetősen feszített volt. Gond volt a benapozás is, amit tervező megoldott, bár kérdéses, a szomszéd telek esetleges jövőbeni hasonló léptékű beépítése után megfelelő lesz-e?

A hátsó oldalon 5, az elülsőn 3 szintes épület a forgalmasabb Kossuth utcáról nyílik, de csak az első emeleten megnyitott, így óvva meg a belsőt a túlzott zajterheléstől. Ezt segíti a fabetétek acéllal történt megerősítése is. A külső homlokzatok mészkőburkolatúak, a nyílászárókhöz kapcsolódóan fabetéttel – a skandináv egyszerűség szerencsés példái.

A belső tér egybefüggő, nagyvonalú, világos, a fehér szín mellett a faanyagok uralkodnak. A világos színek a megvilágítás optimalizálásán túl a tágasság érzetét erősítik. A kellemes és friss belső hangulathoz az egyedi faszerkezetű homlokzat is hozzájárul. A belső udvar tere minden szinten a könyvtárbelsőhöz kapcsolódik, szinte annak külső függelékévé válik. A tágasságot fokozzák a felnyitott tetőterek is, bár ezek némi féloldalasságot is kölcsönöznek a térnek. Talán felróható, hogy a könyvtár egész belső tere egyetlen tetőtér érzetét kelti.

Az épület részletei is szakmai magabiztosságot és hozzáértést tükröznek a világítástól az akusztikáig, a lépcsőktől a tartószerkezetig. Az akadálymentesség a nehéz peremfeltételek ellenére kompromisszummentesen megoldott. A funkcionális működés úgy a közönségforgalom mint a könyvtártechnológia oldaláról probléma-mentes.

5. pályázat:

EGIS-MEDIMPEX Irodaház
1134 Budapest, Lehel utca 11-15.

Pályázó: Vikár András, Lukács István / Lukács és Vikár Építészstudio Kft.

A nemzetközi jelentőségű gyógyszergyár székháza a Lehel út elején, a Lehel út-Dévai út sarkán épült fel. A városképileg jelentős helyen a saroktelek problémáját sajátos módon kezeli, valamelyest az ugyanezen tervezők által jegyzett Arena Corner irodaházhoz hasonló jelleggel, de szemben az ottan virtuóz „keretkezeléssel” itt két hatalmas kapuzat, modern keret fordul a két utcára. Ebből az alaphelyzetből, és annak megoldásából – ide értve a sarkon megmaradt szellőző kezelését – adódik a ház legnagyobb problémája: a hatalmas kapuzatok között a valódi bejárat elsikkad, jelentéktelen. Kicsit magának való az üveghomlokzat törése, melynek talán célja e helyzet javítása, de ebben az esetben célját nem éri el. A két utcára hat, illetve hétszintes tömegek néznek, a keretek falai kifelé dőlnek. A szögtörés inkább értelmezhető abban az összefüggésrendszerben, hogy a vízszintes élek lejtésével és az üvegfal szögtörésével finom szögtörési-geometriai játékot eredményez.

Az előcsarnok terét a Dévai utca felé is megnyitották, ez a tömegmegoldások szintjén kicsit ellentmondásos, a két hatalmas keret itt „csattan” egymásba, és ez a találkozás nem meggyőző: a nyílás kicsit túl széles, túlságosan síkban tartott stb. Ez ugyanaz a hely, ahol a sarokmegoldás és az előcsarnok problémája is megjelenik – itt van a ház achilles-sarka, ahol a látványokért való rajongás felülírja a józan szerkesztések elveit.

Az épületbe lépve a kissé szűk, de elegánsan magas, hosszú, lendületes világítótestekkel ellátott előtérbe jutunk. Innen a belső udvarba is kijárás nyílik, melyen a külső gondolatvilág nem igazán érvényesül, itt a Lukács-Vikár irodától jól ismert, ötletes kőburkolattal találkozunk, mely egyszerre tektonikus és hatékonyan szerelhető. A felső szintek erőteljes horizontális tagolásúak, önmagában jó megoldással, ami azonban az utcai homlokzathoz csak nagyon lazán kapcsolódik.

Mindhárom szárny alapvetően középfolysós rendszerű, a Dévai utcai szárnynál két folyosó között kiszolgálóterekkel. A folyosók részben méltó módon az előcsarnok terén át találkoznak, de kettő kissé méltatlanul egy lift-lépcső-vécécsoport ajtajai között fordul.

Az épület egészében véve ugyanakkor rendkívül elegáns, a léptékéhez méltó eszközökkel operál, részletekig menően professzionális. Dicséretes a saját stíluselemek, anyagfajták használata, mivel a város egésze szempontjából hasznos, identifikálható, kiérlelt megoldásokat eredményez. Ez akkor is pozitív elem, ha emiatt esetleg az életmű-sorozat nem minden eleme lesz kiugróan egyedi, díjért kiáltó, a városnak szüksége van jó színvonalú, a városszövetet nem szétrobbantó, színvonalas épületekre. Ez az épület mindenképpen ilyen.

Színvonalas és példamutató az alkotás színkezelése és éjszakai világítása is.

7. pályázat:

**ENSZ Menekültügyi biztosság Európai Központja (eredetileg a Közlekedési Főfelügyelet székháza)
1133 Budapest, Ipoly u. 6.**

Pályázó: Marosi Miklós / KÖZTI Rt.

Az épület Újlipótváros határán, egy gyorsan átépülő és felértékelődő környezetben helyezkedik el. A szabályozási terv a viszonylag szűk Ipoly utca kiszélesítését írta elő, ami az épület utcai homlokzatának megtörését eredményezte, a szomszédos épületekhez való illeszkedés érdekében. Ezt a kényszert a tervező előnnyé alakította, felhasználva a viszonylag hosszú homlokzat izgalmassá tételére. A szomszédos épületekhez való csatlakozás mintaszerű, mind a homlokzat magasságát, mind a tetők hajlásszögét tekintve. A 25432 hrsz-ú telken álló épület széles tűzfalának takarását szellemesen, egy kiszélesedő épületszárnyal oldotta meg, melynek legfelső szintjén a szellőző és klímagépházat helyezte el

A térszín alatt a teljes telekterület 2 szintben alapincézett. Kár, hogy az Ipoly utcai garázs-kijáróra szükség volt, sokkal jobb lett volna az épület előtt egy kis – pihenésre alkalmas – zöldfelületet biztosítani.

Az épület belső funkcionális szervezése logikus, áttekinthető. Az előtér kellően tágas, szépen formált a füstmentes lépcsőház is. Az emeleti cellás rendszerű irodák jó arányúak, a közlekedő folyosók tágasak, viszont belmagasságuk rendkívül nyomott.

A megbízó az irodaház minőségét az átlagos és a luxus között határozta meg. Ezt az előírást a tervező visszafogottsággal, eleganciával oldotta meg. Ez a megállapítás érvényes az épület tömegformálására, homlokzatainak kialakítására, anyaghasználatára egyaránt. Az épület tömege egyszerű, letisztult, minden tekintetben alkalmazkodik a környezethez. A homlokzaton alkalmazott üveg függönyfal és világos homokkő burkolat elegáns, de nem hivalkodó. Az épület-belsőben alkalmazott anyaghasználatot is a visszafogottság, a praktikum jellemzi.

9. pályázat:**Kassák Sarok 23 lakásos társasház
Budapest, XIII. Kassák Lajos u. 59.****Pályázó:** Luchesi Ottó / Línea Mérnökiroda Kft.

Az első benyomás ellenére valójában az épület – a tobzódó módon használt formai elemek és anyagok ellenére – tradicionális elemekből épül fel. Az biztos, hogy a Hundertwasserre emlékeztető sarokmegoldás, oszlopra húzott kerámiagyűrűknek köszönhetően az épület az adott környezetben feltűnést kelt, ami még tetszhet is némelyeknek, viszont az épület többi részéhez csekély köze van, ebben a formában öncélú, formalista megoldássá válik.

Az, hogy a ház egymás mellé sorolt egységekből áll – az egykori telekosztást visszaidézve –, általában elfogadható megoldást ad, jelen esetben azonban – lévén saroképületről szó – inkább csak zavaró.

A lakóház 1,80 m. széles előtere és lépcsőháza nagyon szűk. Sajnos a lakások is nélkülöznek minden nagyvonalúságot, pici szobák (gyakran zsákszobák), pici fürdőszobák (gyakran átjárható jelleggel), szűkös és zavaros térkapcsolatok a jellemzők. A zöld tető elvben jó gondolat, ennek közösen használható része azonban gyakorlatilag nincs, valójában a 2 penthouse-lakás használhatja. Ezek a lakások azonban kicsik, a hozzájuk tartozó teraszok lényegesen, így aránytalanul nagyobbak.

Az épülettömeg és homlokzat megformálásánál igényességre törekszik, a túlzott mértékben alkalmazott építészeti elemek azonban – a „kevesebb több lenne” elv alapján – a hatást lerontják. Különösen zavaró a magastető és az íves tetőablakok megjelenése ebben az alapjában véve más szerkesztésű és hangulatú házban. Hasonló mondható el az anyaghasználatról is: vakolat, téglát imitáló kerámia burkolat, nyersbeton attika, cserépfedés, (más-más színre) festett acél korlátelemelek, műanyag nyílászárók, fém ajtók, kerámia díszítőelemek.

A ház építészeti legsikerültebb része a földszinti galériás iroda homlokzati megformálása. Ennek az építészeti magatartásnak a konzekvens, visszafogott végigvitelével lényegesen jobb épület születhetett volna.

10. pályázat:**Millenáris Classic Irodaház
Budapest, II. Lövház u. 39.****Pályázó:** Scheer Sándor / Market Építő Zrt., építész: Szalay Tihamér

A Millenáris Classic irodaház egy hosszú, historikus homlokzati részletekkel és arányokkal komponált épület. Főhomlokzata a Lövház utcára illeszkedik, sarokhelyzetéből adódóan a Marczibányi térre is ráfordul és a parkba is bekanyarodik, ezzel voltaképp egy hatalmas cour d'honneur-ös helyzetet létrehozva. Öble az alig tíz évvel ezelőtt átalakított gyárépületekre néz. Azzal, hogy az átalakítás megőrizte az eredeti homlokzati struktúrát, az épületnek a parkkal határos homlokzata okán megmaradt az a feszültség, ami a gyárépületeket meghatározó kortárs, és az irodaház átalakítását vezénylő korhű rekonstrukció között adódik.

Az épületnek eredetileg sem voltak különleges jegyei; magastetős, háromemeletes, minden díszítést mellőző, racionális irodaépület, egyhangú, középfolysós rendszer, egy bejáráttal az utca, egy másikkal a park (volt gyártelep) felé. Az átalakítás eredményeként luxurosház jött létre, a homlokzat piszkosszürke festését fehér és bézs árnyalatok váltották fel.

A külsőt rekonstruálták, a belső azonban a kreatív bátorság jegyeit hordozza. A közlekedési csomópontokban, az irodákban, és a földemen az eredeti téglaszerkezeteket feltisztították azokat üveg-, és acélrészletekkel egészítették. Ez, a rendkívül látványos és szabad belső formálás némi tipológiai bizonytalanságot okoz, ugyanis a közlekedőegységeknél a tégladominancia a borospincék világát idézi. Ugyanez a tégladominancia az irodákban is jelentkezik, ezért itt – a funkciótól némiképp idegen módon – a loftok irányába csúszik el az architektúra. A nemzetközi trendeknek megfelelően a vezetékek a falaktól elválasztva jelennek, látványuk azonban nem kiegészíti, nem ellenpontozza, mint inkább rontja a történelmi téglaszerkezetek elementaritását. Ugyancsak az arányosság problémáit veti fel az, ahogy a belsőbe illesztett – ugyancsak a történelmi szerkezetektől távol tartott irodadobozok magassága túlzó. A formálás célja ezekben az esetekben az, hogy az eredeti térben „testként”, „dobozként” úgy jelenjenek meg az új szerkezetek: hogy az eredeti tér egységét, luxusjellegét megtartsák. A túlemelt magasságok okán ezek a dobozok azonban nem dobozként, hanem térhatárolóként jelentkeznek.

E kritikai megjegyzéseken túl értő kézzel, magas szakmai nívón végigvitt beruházásról tanúskodik a Millenáris Classic irodaház, méltó folytatása – kiegészítése a parkban már megjelent építészeti minőségnek.

11. pályázat:

MARKET Irodaház

1037 Budapest, Bojtár u. 41-47.

Pályázó: Scheer Sándor / Market Építő Zrt., építész: Dúzs Sándor

A ház a Bojtár utca – Kunigunda út által határolt telken fekszik. A telket, ahol az Magyar Televízió székháza is helyet kapott, szabadon álló épületekkel, irodaházzal, valamint csarnoképületek sorával építik be. Az új irodaházat a meglévő környezethez, beépítési vonalához igazították. A telepítés alapelve volt, hogy amellett, hogy zöld sávot biztosítanak a két úttest és az épület között, a telek sarkát is határozott építészeti elemmel fogják meg.

Ez a bravúr sikeresnek mondható. Az épület egy pinceszint, földszint, négy emelet kialakítású, 16 méter magas hasáb. A szintek egy függőleges közlekedő magra lettek felfűzve. Az épület kelet-nyugati hossz tengelyű, az utcákkal párhuzamos elrendezésű. Az épület karakterében teljesen letisztult, képletszerű: öt szint magas puritán, homogén karakterű keretbe foglalt, teljesen transzparens iroda, köztük három szint magas, tetőkertként kialakított átrium a második emelettől felfelé.

Az átrium a záróföldemen kör alakú megnyitással áttört, ez alatt az áttörés alatt egy lombhullató fát terveznek telepíteni, befüggesztve, kúposan kialakított üveg kaspóban. Erről lebeszélném a tulajdonosokat: a mostani „lyukas” megoldás sokkal elegánsabb, s nem fenyeget giccsveszéllyel.

Az alapkoncepció szerint a két tömör végfal menti sávokat használták a természetes megvilágítást nem igénylő funkciók elhelyezésére. Az épület egyébként teljesen transzparens, a fekete szőnyegpadlóval borított álpadlótól a látszóbeton födémekig keret nélküli üveg válaszfalak futnak, melyek jórészt tolóajtókkal biztosítják az egyes terek közötti átnyithatóságot. A Dúzs Sándor által jegyzett tervezési koncepció, az igényes anyaghasználat és a gondos kivitelezés az épületet magasan a hazai irodaházak átlaga fölé emeli.

12. pályázat:
Betlehem Óvoda „öko-ovi-vár”
1171 Budapest, Péceli út 197.

Pályázó: Nánásy Ilona / Magyarterv Kft.

Az épület a XVII. kerület kertvárosias részén a Péceli útról közelíthető meg; a teleknek az utca felé eső szűkebb, torkolatszerű részén kialakított parkolón át. Maga az óvodaépület a telek belső, tágasabb területén helyezkedik el.

A parkoló után a nevelőtestületi és a konyhai szárny tömegei között kialakított bejáraton át a felülvilágítós, hosszanti elliptikus aulatérbe jutunk, erre vannak szervezve az öltözőkön át megközelíthető csoportszobák. A telek óvodaépületnek helyet adó hátsó részén átlósan elhelyezett épület az udvart két részre osztja: kicsik és nagyok játszókertjére.

A terv leírása kiemelten kezeli, hangsúlyozza egyrészt a megújuló erőforrások felhasználását (energiatakarékosság, hőszivattyú, zöldsztető, napkollektor); másrészt az épületben alkalmazott anyagok, színek egyszerű, természetes jellegét (földszínek, fafelületek, világosság).

Maga a cél; azaz egy átlátható, világos, vidám, védett, egyszerű anyagokból építkező, energiatudatos működésű óvodaépület kialakítása; hasonló de mégis eltérő csoportszobákkal, kiemelten fontos udvarral nemes szándék, jó alap. A gondolatok épületté válának során nem minden esetben sikerül végigvinni ezt a tisztságot, egyszerűséget.

A kertvárosias részen az épületek sorában, ritmusában a telek utca felőli részén megjelenő parkoló hiányként, sebként hat, az utca felől szemlélve nem sikerült a környezetébe integrálni az egyébként kedves, és alkalmazkodó együttest. A telek belső területén levő óvoda talán túl zárt, holott a védettebb telekrészen való elhelyezés már eleve biztonságérzetet jelent.

Az amúgy is mozgalmas alaprajzú épületet különböző tetősíkok zárják; és ennek esetlegességét, túlfomáltságát a sokféle anyaghasználat, színek ki is hangsúlyozzák, fokozzák.

A külső zártság ellenpontjaként és csoportszobák a lehetőségekhez képest tágasnak tűnnek, a belső kialakítás barátságos, otthonos. Kár, hogy arra már nem maradt hely, hogy az aula is megnyíljon a kert felé.

Mindenképpen dicséretre méltó, ahogy a helyi közösség az elérhető támogatásokat felkutatva, és felhasználva létrehozta gyermekeinek a számukra vonzó, és sajátjuknak tekinthető „ovi-várat”, ahol minden bizonnyal jól érzik magukat a gyerekek.

14. pályázat:**STEFÁNIAPARK Irodaház****Budapest, XIV. Stefánia út 101-103.****Pályázó:** Winkler Barnabás / HAP Tervezőiroda Kft.

A Stefánia úti ház eredetileg követségnek készült, ám országa megszűnt... Itt működött anno az NDK-követség (Német Demokratikus Köztársaság = Kelet-Németország). Az újraegyesítést követően egy ideig az össznémet követségnek adott helyet.

Klasszikus modern épület, mely a legutóbbi átalakítással megőrizte formáját, a visszahúzott emeletráépítéssel még javult is a tömegaránya. Az épületre jellemző: a nyersbeton megjelenése a külsőn. Épületmagas, karcsú pillérek, melyek a klasszikus, görög templomok oszlopaikat idéző módon vonulnak körbe a téglalap alaprajzú épületen. Formai érdekessége a 45 fokos kiforduló négy sarokpillér, és a szintén 45 fokos beton-eresz. Bejárata a hosszabbik oldalról nyílik, ahogy a szabályos, kétemeletes tömeget, nagy előkertet hagyva, elhelyezték a hatvanas években az akkor Népstadion útnak nevezett utcán. Távolabbról nézve hatásosan koronázza az épület tömegét az új, harmadik emeleti ráépítés, ami a külső oldalon körbejárható terasz lehetőségét adta.

A felújításnál a betonpillérek megmaradtak, azok felületét gondosan kijavították és lefestették, mögötte pedig vadonatúj, hang- és hőszigetelt üvegfalat húztak föl. A kerítést nagyobb szakaszon kibontották, ezzel a bejárat megfelelő hangsúlyt kapott. Nem középre esik a főbejárat, hanem az átrium szélső pillérközébe igazítva. Így a recepció közelebb van a jobb oldali lift-lépcső közlekedő egységhez, és bal oldalon kellemesen megnyúlik az előcsarnokkal egyterű kávéház.

Az épülettel azonos magasságú, üveggel fedett átriumban hasonló kis kimozdulás enyhíti a merev-modernségen. A külső homlokzathoz hasonló üvegfal csak három oldalon függőleges, a hátsó oldalt megdöntötték. Felfelé tágul a tér – és ráadásul a ferde üvegfalal majdnem derékszöveget zár be az átrium üvegfedése. E térjáték több helyről feltűnik, például a mindkét oldalon járó, üvegfalú liftekből. A sok üvegfelület a tükröződésekkel fokozza a játékos térhatást.

15. pályázat:**Pálvölgyi irodavillák****1037 Budapest, Szépvölgyi út 137-139.****Pályázó:** Tusnád Zsolt / AXIS Építész Iroda Kft.

Szép fekvésű telekre nagyvonalú megbízók számára igényes épületet tervezni – ez minden építész számára szép és kívánatos feladat. Mindez adva volt esetünkben. A Szépvölgyi út felső szakasza csodálatos természeti környezetbe, nemrég még érintetlen erdőbe vezet, ideális terepet nyújtva az elképzeléseknek.

Ide kellett a pályázónak előbb egy, majd kisvártatva még egy kisméretű, a környezetbe illő irodaépületet („villát”) terveznie. A megbízó magas színvonalú, modern, de a hétköznapi megoldásoknál izgalmasabb megjelenést kért a tervezőtől.

A beruházás két részben, két különálló épület formájában valósult meg: az első 2007-ben készült el, ezt nem sokkal követte a második 2008-ban. Bár a két szinte azonos tömegű, földszint + két emelet magasságú, alápincézett épület alaprajzi és homlokzati vonatkozásban egyaránt eltér egymástól, a jelleg, a formajegyek, az alkalmazott anyagok tekintetében oly mértékben hasonlóak, hogy különállásuk ellenére szinte egy egységet alkotnak.

Külső megjelenésük kedvező, jó benyomást keltő: nem telepednek rá környezetükre, hanem inkább alkalmazkodnak ahhoz. A villák tömege tagolt, de mértéktartóan. Ugyanez mondható el a homlokzatképzésről, amelyben a természetes anyagok: kő- és faburkolatok dominálnak. Az épületekből megbízhatóság, elegancia, szolid luxus sugárzik – valószínűleg ez is volt a cél.

Hasonló benyomást keltenek a belső terek is: igényes burkolatok, jó minőségű belső nyílászárók (az irodai funkciónak igen alkalmas felülvilágítós ajtók!) teszik a láthatóan célszerűen túl elegánssá a miliőt. A tervező jól kihasználta külső adottságokat: az elegáns tárgyalókat az épület hátsó oldalán húzódó völgy és erdős hegyoldal felé fordította hatalmas üvegfalakkal, sőt tetőteraszokat kapcsolt hozzájuk – mindez valóban egyedivé és tágassá, nagyvonalúvá teszi az irodákat.

Az épületegyüttes tulajdonképpen a ma divatos összes elem (mészkőlap és fa homlokzat, faburkolatú tetőterasz és tetőkert, ipari rács kerítés stb.) ötletes és ízléses, de szinte kötelező felsorolású kombinációja. Az eredmény nagyon jó, de talán az igazi eredetiség hiányzik.

16. pályázat:

Garibaldi társasház bővítés, és rekonstrukció Budapest, V. Garibaldi u. 4.

Pályázó: Plájer János / P és P Építész Stúdió Kft.

A tervezők egy több, mint száz éve épült, a Belváros egyik legelegánssabb részén, a Parlament szomszédságában épült egykori banképület áttervezését kapták feladatul. A megbízó célja irodák és lakások kialakítása volt az épület felújítása, étépítése és bővítése útján.

A bővítés, melynek eredményeképpen új lakások keletkeztek, két új tetőtéri szint kialakításával valósult meg. A lakások egy részéhez tetőteraszok is készültek, melyekről csodálatos kilátás nyílik a Belváros házaira. Ez azonban nem változtatta meg alapvetően a ház tömegét, és az utcáról nézve egyáltalán nem látható. Más változás - a nagyon igényes felújításon kívül! – nem is történt a Garibaldi utcai homlokzaton, így elmondhatjuk, hogy a korabeli Budapestre oly jellemző eklektikus palota régi fényében tündöklük.

Az elegáns kapun és előcsarnokon a lépcsőházba érve csak fokozódik ez az érzésünk: a gondos helyrehozatalnak köszönhetően itt megcsodálhatjuk többek között az egyszerre könnyed és mégis erőteljes valódi mészkő lebegő lépcsők ritka szépségét. Az átépítés megkímélte a gyönyörű kovácsoltvas ajtókat-kapukat, korlátokat és egyéb díszeket, ezek funkciójukat megtartva, felújítva a helyükön maradtak, még a lift-ajtó is!

A zárt körfolyosós belső udvar is igen szépen fel lett újítva – igaz, hogy itt némileg zavaróan hat az, hogy a vörös márvány „gangan” nem lehet körbemenni, mivel azt

modern üveg választó-elemekkel erkélyszerű szakaszokra bontották. Az üvegeket rögzítő rozsdamentes acél szerkezet sajnos nem követi a nemes vaskorlátok stílusát, így elég idegenül hat.

Az újonnan készült szintekre elindulva sajnos egyből érezzük a száz évvel ezelőtti és a mai korszak közötti különbséget: az elegáns főlépcsőházból szűk, az előírtnál sokkal kisebb belépőjű fokokból álló lépcső vezet föl, amin lefelé már csak nagyon óvatosan lehet menni. Burkolata az obligát greslap. Ez még akkor is zavaró, ha tudjuk, hogy a közlekedés ide jórészt lifttel történik majd. A megtekintett lakásban sem múlik előbbi rossz érzésünk, hogy bizony a nyílászárók és burkolatok kiválasztásánál a gazdaságosság volt a döntő. Sok zavaró kis hiba és figyelmetlenség észlelhető a részletekben: burkolatok találkozásának, szegélyek kialakításának hiánya, a parketta, a lépcső és az ajtók színének diszharmoniója egy ilyen igényű (és árú!) beruházás esetében kellemetlen.

A felújítás mindenféleképpen példás, a bővítés nem tudott azonos minőséget hozni.

17. pályázat:

Bécsi Corner Irodaház bővítés és rekonstrukció
Budapest, II. Szépvölgyi út – Lajos u. – Sajka u.

Pályázó: Plájer János / Óbuda Építész Stúdió Kft.

Újlak és Óbuda határán álló négy utcára nyíló épületcsoport alakult át, részben felújítva, részben átalakítva, részben lebontva és helyet adva új épületnek.

A kb. 125 éves iskolaépület három bejáratából kettő megmaradt, a harmadik, mely a Lajos utcára nyílt – bár a külső lépcsőit meghagyták - most trafóházzá lett. A Lajos utcai kis, egy-két szintes, XIX. századi épületek lebontásához hozzájárult a KÖH, ezek helyére épült az új, téglaburkolatos irodaház, melyben tágas új bejárat is helyet kapott. A Bécsi utca felőli oldalon két kis, jellegzetesen újlaki ház tömege, külső megjelenése – mint látvány - megmaradt, belsejüket átépítették – belső tereik összenyitva egy gasztronómiai központnak adnak helyet. Az ezek melletti, volt „serfőzőház” barokk épületének megtartását, teljes helyreállítását írta elő a KÖH. A tömbbelső további kibontásával belső udvart alakítottak ki, melyben ott lesz az irodaház éttermének terasza is. Egy egészében új épület is helyet kapott az együttesben, az udvaron: az ovális alaprajzú emeletes tárgyalóterem-sor.

A beruházó és építész, a műemléki felügyelővel egyeztetett módon számos sikeres megoldást mondhat magáénak. Ilyen az új Lajos utcai épület és az átalakított iskola-szárny téglaburkolatos megjelenésének összehangolása, a Szépvölgyi út felőli reprezentatív – egyik – főbejárat, a Bécsi utca felőli iskolai kapu és lépcsőház megtartása, helyreállítása. Ez utóbbi esetében viszont gond, hogy nem találtak ennek a bejáratnak és a reprezentatív, tágas lépcsőháznak az irodaházzal összefüggő funkciót.

Az irodaház belső kialakítása megfelel a mai irodaház-igényeknek, legfeljebb a tárgyaló szobák számára középre épített, fémlemez burkolatú ellipszoid épület-oszlopra lehet azt mondani, hogy az bizony „ízlés kérdése”. Ez a földszinten tágas, bár használhatatlan és hangulattalan teret ad. Megemlíthető, hogy az új épület közlekedői rendkívül „praktikusan” szűkösek.

Nem lehet nem jelezni azt a tényt, hogy beruházás ütemezése végén még egy munka-rész hátra van: a barokk ház csak kívülről újult meg. Belsejében a falak megkutatása, s a helyreállítás előkészületei megtörténtek, de a helyreállítás még várat magára. Vagyis az építkezés még nem ért teljesen véget...

18. pályázat:**Meder utcai jachtkikötő****XIII. Meder u.**

Pályázó: Paulinyi Gergely, dr. Reith András / MÉRTÉK Építészeti Stúdió Kft.

A kikötő épülete egyszerre képez térfalat a Vizafogó öböl déli partján, és egyszerre engedi át a tekintetet önmagán igazi transzparenciát nyújtva a szemlélőnek. Az ívelt vonalvezetésű fal-födém határoló szerkezet könnyed formavilága átmenetet képez a szilárd talajon álló épületek és az úszó létesítmények világa között. Az épület hosszának és magasságának arányai jól eltaláltak, formavilága szinte egyedülként környezetében valódi innováció az egykori ipari tájban. Kisebb problémát éppen az önmagába záruló forma talajjal való érintkezése jelent: minden kiszolgáló funkció, ideiglenes használat vagy véletlenszerű (a kikötővel mindenképpen járó) esetleges járulékos funkció csak nehezen tud kapcsolódni az önmagában zárt világú épülethez. Mindig tökéletes rendnek kell lenni a környezetben, ami itt elég nehezen képzelhető el.

Mindenesetre olyan épület született, amely egyszerre tud jel és funkcionális tér is lenni. Az épület használati értékét jelentősen megnöveli az éttermi funkció, amely nemcsak meghosszabbítja a nyári szezont, hanem kiegészíti a mögöttes lakópark hiányos vendéglátási kínálatát. Az étterem állandó jelenléte hozzájárul a környezet állapotának magas szintű fenntartásához. A lendületes dizájn és a valóban megvalósuló víz – part transzparencia kiemelkedő építészeti megoldást eredményez.

Az épület legnagyobb problémája a nem megfelelő kivitelezés. Már két év után jelentkező elszíneződés a „szalag-szerkezet” külső oldalán, repedések a tetőterazon és a lábazatnál igencsak lerontják a megcélzott színvonalat.

20. pályázat:**Volt „Török Bankház” homlokzat rekonstrukció****Budapest, V. Szervita tér 3.**

Pályázó: Varga István / Bauplan Kkt.

A Hegedűs Ármin és Böhm Henrik tervezte belvárosi üzletház nemcsak a hazai szecesszió kiemelkedő épülete, de Budapest városképének egyik kifejezetten érdekes látnivalója. Különösen az lenne, ha helyreállították volna jellegzetes oromdíszt - is.

A főváros II. világháborús ostroma alatt számos tető és tetődísz, kupola, s más oromdísz pusztult el, vagy sérült meg annyira, hogy helyreállításukra nem lévén azonnali lehetőség, inkább elbontották azokat. Jó néhányat újjáépítettek az elmúlt

két évtized során, de kettő ma is nagyon hiányzik. Az egyik az Andrássy út első háza, a Fonçière-palota sarokkupolája, a másik a Szerviták terén a Török Bankház atlaszok tartotta kivilágítható földgömbje a mozaik kép fölött.

Tehát nem készült el a teljes felújítás, de erről nem a tervezők és kivitelezők tehetnek, a kerületi önkormányzat nem biztosította a hiányzó összeget, pedig a föllállványozott ház lehetőséget biztosított a csúcspdísz pótlására is...

Ami elkészült, az gyönyörű.

Sikerült helyreállítani mindent, ami megmaradt a ház díszei közül, elbontani mindazt, amit az elmúlt fél évszázad alatt hozzáraktak, illetve elrontottak rajta, meg azt is, amit megrongált az idő, s a városi kosz.

A tervezői és restaurátori munka igen szép eredménye ez az újjászületett homlokzat.

Nem lehet eléggé sajnálni, hogy a mesterek és művészek nem kaptak lehetőséget a csúcspdísz rekonstruálására is, vagyis a tatarozás nem tudott teljes körűvé válni.

24. pályázat:

Capital Square Irodaház

1139 Budapest, Váci út 76-78.

Pályázó: Guczogi György / FINTA STÚDIÓ Kft.

A Capital Square Budapest legsikeresebb iroda negyedében található; terület irodafejlesztési szempontból a főváros egyik legkedveltebb célpontja. Ma már 29 A-kategóriás irodaépület áll ebben a térségben, melyek összterülete elérte a 390,00 m²-t, míg a 18 B-kategóriás irodaépület további 91,000 m²-t tesz ki.

A kiváló minőségű, A-osztályú irodaépület 2009 első felében készült el. A helyszín kínálta előnyök figyelembevételével egy jól megkülönböztethető, ám visszafogott karakterű épületet eredményezett. A Capital Square irodaházról mégis elmondható, hogy a városképet meghatározó elemévé vált a környezetének.

Az épület egy teljes tömböt foglal el a Dózsa György út és a Váci út csomópontja mellett. Elhelyezés, illetve a beépítés megformálása során a tervezők vonatkozó KSZT előírásain is túlmutató érzékenységgel nyúltak a feladathoz. A tömb városszerkezeti elhelyezkedését helyesen értékelve a Váci út mentén kialakított teresedéssel, amelyen a zöldek mellett egy vízfelület is oldja az épített környezet szigorúságát, hangsúlyos pontra helyezték a főbejáratot és az így kijelölt tengelyben lehetőséget teremtettek a Váci út és a Visegrádi utca tömbbelsőben vezetett gyalogos összeköttetésére.

Tekintettel arra, hogy a Dráva utca menti Városliget – Margitsziget tengely jövőben várható városszerkezeti felértékelődése nem fogja visszaszorítani a Dráva utcán bonyolódó közúti forgalom nagyságát, ezért az épületen keresztül kialakított párhuzamos gyalogostengely létjogosultsága nem vitatható. Igen sajnálatos tény, hogy ennek mai használatát - akár időben korlátozva - a fejlesztő az irodabérlők érdekeit a város érdekei fölé helyezve nem tette lehetővé.

Az épület példaértékű megoldással reagál a keskeny Pulszky utca északi oldalán meglévő lakóterület lakóházainak közelségére az itt kialakított félig nyitott udvarokkal és az ott létrehozott zöldfelülettel. Alaprajzi és funkcionális rendszere jól átgondolt, logikus és egyben használati szempontból optimális megoldás. A lényegében keretes

beépítés két zárt és a Pulszky utca felőli oldalon két felnyíló, zöldfelületként kialakított udvart zár körbe, amelyet 6 „L” alakú torony alkot.

A közlekedő és kiszolgáló terek ezek csuklópontjában kaptak helyet. Az alaprajzi méretezéshez választott modul egyformán jól illeszthető volt mind az irodai, mind pedig a parkolási funkciók méretezése során. Az alaprajzi kialakítás a bérirodaházaktól megkövetelt flexibilitást (nagyterű és cellás irodák kialakítása) jól biztosítja. Az irodaszárnyak jól bevilágítottak és a minden második ablak nyithatósága külön pozitívumként említendő meg.

Az épület érzékeny tömegformálása a finoman törtvonalú tetővel nemcsak a Váci út menti ipari épületek formavilágát idézi, hanem sikeresen bújtatja el a tetőre kerülő gépészeti berendezések természetes látványát. A Váci út – Dózsa György úti csomópont másik három térszögében álló épülettömegek magasságát és kubusainak arányát a szükséges és megfelelő mértékben követi a ház.

A homlokzatképzés tagozása, az ablakok és a burkolati kerámia felületét oldó fémlamellás árnyékoló rendszer érdekessé teszi a homlokzat nagy felületeit. Külön kiemelés érdemel, hogy a zárt belső udvarokra néző belső homlokzatok is a főhomlokzatokkal azonos burkolatot kaptak.